

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦ ♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR.

::: Kéziratok és szakkérdések :::
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11
::: II. emelet 213.) fogad el. :::

Szerkesztőség: Budapest,
II. ker., Debrői-út 15. sz.
M. Kir. Halélettani és Szenny-
víztisztító Kísérleti Állomás

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Egész évre 12 pengő.} \\ \text{Fél évre 6 pengő.} \\ \text{Külföldre egész évre 16 pengő.} \end{array} \right.$

::: Verantwortlicher Redakteur: :::
Dr. EMIL UNGER.

::: Administration: Ungarischer :::
Landes Fischerei Verein,
BUDAPEST, V.,
::: Kossuth Lajos-tér 11. II. 213. :::

HALÁSZAT = (FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI

Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässer-
seitigung Budapest,
II., Debrői-út 15.

TARTALOM: A rák. *Fischer Frigyes.* — Válasz egy hírlapi közleményre. *Dr. Lukács Károly.* — Németországi halászati hírek. *Dr. L. K. Apróságok. Bacsák Béla.* — Teletetők veszedelme télen. *Bacsák Béla.* — Társulatok-Egyesületek. — Árjegyzés. — Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Der Krebs. — Antwort auf einen Artikel. — Die Berliner Ausstellung: Die Ernährung. — Verschiedene teichwirtschaftliche Erfahrungen. — Gefahr in den Winterteichen. — Gesellschaften und Vereine. — Fischpreise. — Annoncen.

A rák.

Irta: *Fischer Frigyes.*
(Folytatás.)

A rákvész legfőbb oka a vizek ipari s egyéb fertőzéseire vezethető vissza, amely a baktériumok fejlődését rendkívül előmozdítja. Lehet, hogy ez a baktérium ilyen fertőzött vízben túlságosan elszaporodott, s akár közvetlenül akár haltáplálék útján a rákba bekerült, amely elpusztult. Ekkor a baktérium felszabadult, s így fejlődésképesége — a baktériumelmélet tanúsága szerint — jelentékenyen fokozódott. Ezek a baktériumok újból a rákba jutottak, s fejlődésképeségük állandóan növekedett, amíg mai veszedelmességét elérte. Tiszta vizekbe vagy a halak, vagy a rákok útján vagy esetleg más közvetett módon jutott a rákvész, inficiált halászszerzám, víziszárnyasok, rovarok, végül rákevő ragadozók, u. m. a vidra, pézsmapocok, vízipatkány stb. Ahol a rákvész fellép, rendszerint minden rák kipusztul. Ma már azt mondhatjuk, hogy a rákvész megszűnt, s csak itt-ott jelentkezik helyi fertőzés és mégis ebből nem igen szabad arra következtetni, hogy a baktérium fejlődésképeségét elvesztette, hanem arra, hogy nincs amit fertőzzön, mindenfelé annyira kipusztult a rákállomány.

Mit kell tennünk a rákvész megszüntetésére? Elsősorban a vizek szennyezését kell megakadályozni; gondosan ügyeljünk arra, hogy fertőzött vízbe rákot ne telepítsünk.

Népesítésre csak feltétlen egészséges helyről származó rákot használjunk. Németországban a német halászati egyesület és a bajor orsz. halászati egyesület 14 napi zárlat alá teszi a tenyésztés céljaira szolgáló rákokat, s csak ezután adja ki, mint vésztlő mentes anyagot. Olyan vízbe, amelyben rákpusztulást észleltünk, legalább 2 évig ne telepítsünk rákot. Még akkor is próbaképen esetleg több helyen elrekesztve helyezzünk ki rákokat, s csak ha ezek épen maradtak, fogjunk hozzá a népesítéshez. Minden eszközt, bárka, háló, varsa stb. főzzünk ki és mésztejjel mossunk meg, s csak ha biztosak vagyunk abban, hogy vidékünk vészmentes, akkor fogjunk hozzá a ráktelepítéshez.

Itt említem meg a ráknak azt a különös tulajdonságát, hogy támadás esetén, vagy ha valamelyik lábát megfogjuk, s azt kiszabadítani nem tudja, azt eltudja lökni magától s mintegy öncsonkítást végezve végtagja nélkül elmenekül. Az ily módon elszakított végtag több vedlés során lassanként pótlódik, s eredeti nagyságát és alakját elérheti. Nem nő ki a farkúszó, melynek elvesztése az állat elpusztulását vonja maga után. Öregebb állatnál a végtagok pótlása több időt vesz igénybe, mint a fiataloknál. Még a szemek is kinőhetnek újra.

A rendes egészséges rák szilványa percenkint 300 mozgást végez. Oxigénmentes vízben mintegy 8 óra után mozgást el. Szabad levegőn, ha szilványai nedvesek, több napig életben marad.

Rákos vizek.

A rák általában minden vízben megél, amelyben a rákvész előtti időben rák volt, hacsak a víz minőségében időközben lényeges változás nem állott be. Állóvizek a legkisebttől a legnagyobbig egyformán jöhetnek tekintetbe, ha vizük tiszta, s talajuk gyenge vízi növényzetet termel, kemény, nem puha és nem iszapos. A víz mélysége nem igen fontos, bárha legkedvezőbb az 1—1.5 m mélység. A part vagy nyújtson búvóhelyet vagy búvóhely készítésére alkalmas legyen.

Folyóknál a folyás gyorsasága és a víz hőmérséke a legfontosabb. Gyorsfolyású, hideg vizet a folyami rák nem szeret; méisztartalma se legyen sok. A síkvidék, vagy közepes dombvidék patakjai, melyek réteket és erdőket szelnek át, s partjaik kemények és sással benőttek, legkedvencebb tartózkodási helyei a folyami ráknak. Agyagos, márgás, meszes és tőzeges talajt szeret, homoktalajt nem. Gyökérzettel benőtt, vagy köves part, ne legyen összefüggő szikla — a legkedvesebb tartózkodó helye. Gyakori és erős árvizeket hozó folyók nem alkalmasak a telepítésre, mert különösen az ivadékat az árvíz elragadja. Szabályozott folyók épen a partbiztosító művek és gyorsított vízfolyás miatt szintén nem kedveznek a rák életfeltételeinek.

A víz ipari és gazdasági használata, ha annak révén oxigénhiány áll be, a rákállományra ép oly veszedelmes, mint a többi vízi állatra.

A víz fenékgig való befagyása szintén veszélyt hozó, de nem annyira mint a halakra, mert a rák lyukába visszahúzódva a teljes befagyás ellen jobban tud védekezni. Állandóan 12° C alatti hőmérsékű víz nem jó, viszont 25° C-nál se érzi jól magát, s magasabb hőmérsékét nem bír el. Nem szereti a szelet és a hullámverést sem, se az éles fényt, a nap sugarat. Ezért a kelet-nyugati irányú partokon legszívesebben tanyázik, mert ott van legjobban megvédve a nap heve és sugara ellen. Ha megakarjuk tudni, hogy valamely vízben van-e rák, s fogóeszközeink nincsenek, akkor keressük kezünkkel a part mentén a lyukakat, vagy különböző helyen este felé csalikat tegyünk ki. Ha reggel szétszedve, széttépdesve találjuk azokat, biztos jele, hogy rák van.

Rákkal való népesítés.

Vizeink régi nagy rákgazdagsága, az újabb jövedelmi forrás, amely a halászattal foglalkozót e révén kecsgetti, a csekély fáradtság, amelyet a rákállomány fenntartása és szaporítása igényel, indokoltá teszi azt, hogy ezt a csaknem teljesen elhanyagolt ágat kissé figyelemre méltassuk. Az újra népesítést mindenestre nagy gonddal és körültekintéssel kell végrehajtani, mert felület és könnyelmű eljárással siker nem érhető el.

Ha a fentiek szerint valamely vízről megállapítottuk, hogy a rákkal való népesítése sikerrel kecsegtet, akkor legjobb 7—10 cm tenyésztésre alkalmas folyami rákot beszerezni. Ivadékat nem igen kaphatunk, mert ráktenyésztésünk sajnos nincs. De kifejtettebb rákok telepítése ajánlatosabb is. Rákkereskedőktől szerzett anyagot csak nagy fenntartással és óvatossággal szabad telepítésre felhasználni, mert ezek mindenféle helyről (Galicia, Oroszország stb.) szerzik be a rákot, legtöbbször nem is folyami, hanem mocsarokból származó kecskerákok, amely vagy nem alkalmas a továbbtenyésztésre, vagy pedig a rákvészt telepíti vizeinkbe. A német, bajor és a schleswig-holsteini halászati egyesületek a tenyészanyagot 14 napi

vesztésgár alatt tartják, s kezeskednek az eladott anyag jóságáért. Messze vidék rákját lehetőleg ne telepítsük, s csak hasonló viszonyok közt élő rákkal népesítsük vizeinket, mert a rák nem akklimatizálódik. Ha a népesítéshez szükséges anyag megérkezett, először hasonló viszonyok közé, — esetleg bárkába, tartóba helyezük s a benépesítendő víz körülményeihez szoktassuk a rákot. Sokszor előfordul, hogy a rák a neki nem tetsző vízből kimászik és elpusztul, holott ha a bennmaradásra kényszerítjük, nemsokára megszokja az új viszonyokat s igen jól tovább tenyészik. A bárkázás még arra is jó, hogy megállapítsuk, vajjon a víz rákvész-mentes-e. Népesítés céljaira legalkalmasabb az olyan rák, amely a kihelyezés őszén lesz ivarérett. Hossza akkor 7—9 cm, a hím súlya 20—30 g, a nőstényé 16—25 g. Nagyobb rákot népesítésre ne használjunk, mert ezek egymást és az ivadékat felfalják; kivételt ez alól csak akkor tegyünk, ha a vízben, amelybe telepíteni szándékozunk, nagy ragadozó halak vannak.

Minden rákot célszerű telepítés előtt 14 napi zárlat alatt tartani, de nem abban a vízben, amelybe ki fogjuk helyezni. Egy része ez alatt persze elpusztul, de ha ez a mennyiség a 20—30%-ot nem haladja meg, ami zárlat nélküli kihelyezés esetén szintén elpusztult volna, biztosak lehetünk abban, hogy az anyag vérszentes. Sérült vagy gyenge rákot ne helyezzünk ki, hanem semmisítsük meg vagy égessük el.

Népesíteni tavasszal vagy ősszel lehet. Tavasz népesítés csak akkor lehet sikeres, ha tojásthordó nőstényeket egészen közletről szerezhetünk be. Messziről nem tanácsos ilyen anyákat szállítani, mert szállítás alatt a tojások 30—50%-a leszakad és elpusztul; ha a tojás véletlenül kiszárad, ami tavaszi, melegebb időben könnyen megtörténhetik, nem kel ki. A tavaszi népesítésnek egyetlen előnye az, hogy még abban az évben lesz ivadéknak. Tavasz kihelyezéshez nagy és teljes fűrtű tojásokkal bíró nőstényeket használunk. A hímeket csak ősszel helyezzük ki. Ha csak tojásnélküli nőstényeket kapunk, akkor hímeket is kell kitenni; ezeket azonban 5—8 nappal később kell kibocsátani, hogy a nőstények előbb búvóhelyeket kereshessenek. A hímeket és nőstényeket mindig külön kell csomagolni. Tojással bíró nőstényeket kétfenekű kosárba kell helyezni, hogy az esetben, ha szállítás alatt a tojás kikel, a fiatal ivadék a kosár szítászerű fenekén át az alsó fenékbe essék, s ezáltal az anya kannibál hajlandósága elől megmeneküljön.

Sokkal ajánlatosabb és sikeresebb az őszi kihelyezés. Októberben vagy november hó kezdetén, a párosodás idején. Csak ivarérett és gyorsnövésű rákot vegyünk. A nemek aránya akkor jó, ha 2 nőstényre 1 hím esik, sőt egyes szakértők 3 nőstényre 1 hímét ajánlanak. A hímeket akkor is 8 nappal később kell kibocsátani, mint a nőstényeket. Az első népesítéshez a kihelyezendő anyagot jó bőven számítsuk. 1 m part-hosszra legalább 1 db rák jöjjön, km-ként tehát 1000—1500 darabot kell kihelyezni. Mellékpatakokkal bíró vízfolyásnál először a mellékpatakokat népesítsük, mert a rák lefelé terjeszkedik és vándorol, s így a főfolyást is idővel benépesíti. Kisebb rákok 1 km-t, nagyobbak 5—6 kmt is vándorolnak, míg nekik alkalmas helyen letelepsznek.

Nagyvizekben a ráknak igen sok ellensége van, az árvíz is elsodorja, s ezért ez is a mellékpatakok népesítését indokolja. Nagy folyókat csak egységesen, egyidejűleg lehet népesíteni, s ezen feladat megoldása a halászati társulatok igen szép, újabb tevékenységi körét szabhatná meg. Mindenesetre célszerűbb a népesítést kisebb patakokon kezdeni, s ha ennek partja

nem volna alkalmas vagy gyökerek és kövek nem lennének benne, akkor mesterséges búvóhelyekről kell gondoskodni; téglá, alagcső, rőzsekőteg stb. behelyezésével. Lehet egyes patakszakaszokat ráccsal is elzárni, hogy a messze vándorlást megakadályozzuk.

Magát a kihelyezést igen gondosan kell végrehajtani. Hirtelen hőmérsékváltozás, közvetlen napsugarat, általában az éles megvilágítást kerülni kell. A rákot nem szabad a vízbe dobni, mert ha a levegővel telt szilványokból a levegő nem tud eltávolodni, a rák megfullad. Mindezen nehézségek elkerülése végett vagy hajnali órában, de még jobb, késő este napnyugta körül kihelyezni. Ha az anyag délelőtt érkeznék, hagyjuk hűvös, árnyas helyen becsomagolva estig. Félórával a kihelyezés előtt a rákokat azzal a vízzel, a melybe kerülnek, többször meglocsoljuk, vagy a szállító edényt 10—20-szor abba a vízbe lassan bemártjuk. Ha ily módon a hűvösebb vízhez hozzászoktak, fejtoruknál fogva (sohse fogjuk a vétagokat!) közvetlen a víz szélére, a partra helyezzük, a honnan maguk másznak a vízbe. Esetleg háton fekvé, hátrafelé becsusztathatjuk őket a vízbe. Schikora szerint ha a partra helyezett rákok nem mennek a vízbe, tenyésztésre nem alkalmasak.

A szilványok levegőtartalmát egyszerűen úgy is eltávolíthatjuk, ha a rákokat egy nagyobb, lapos edény fenekére egymás mellé helyezzük és a kihelyezésre szolgáló vízzel meglocsoljuk őket; a víz az edényben 2—3 cm magasan lehet. Aztán leöntjük a vizet s ezt az eljárást 4—5-ször megismételjük. Ezután a rákokat óvatosan a vízbe bocsáthatjuk, mert a levegő a szilványokból ez idő alatt már eltávozott. A rákokat egyenként kell letenni, mintegy 3—3 m-re 2—2 darabot, mert így a rák ellenségeinek figyelmét nem hívjuk fel. A kihelyezést tartuk szigorúan titokban, mert a kihelyezett tenyészanyag igen könnyen ügyes tolvajok asztalára kerülhet.

Kihelyezés után 5—6 évig kímélni kell a rákot, s bárha ellenőrzés végett minden ősszel tartunk próbahalászatot, a kifogottakat bocsássuk vissza, s a kihelyezés után csak 8—10 évre kezdhetjük a rendszeres fogást. A próbahalászatok alkalmával gondosan figyeljük meg a nemek elosztódását, mert ha a kíméleti idő alatt netán a hímek elszaporodnak, ez könnyen az állomány elpusztulását okozhatja. E kérdés eldöntésénél azonban nagy körültekintéssel járjunk el, a próbahalászatok eredményéből erre a körülményre csak nagy óvatossággal következtessünk, mert egyszer csak a hímek, máskor meg csak a nőstények foghatók. Különösen ügyeljünk a vedlési és költési időszakokra.

A népesítésnél minden esetre nagy gonddal, hosszú ideig tartó fáradsággal és körültekintéssel kell eljárni, mert csak ekkor fogja munkánkat siker koronázni.

A rák tenyésztése.

A rák mesterséges tenyésztéséről — mint pl. a salmonidák, a fogassüllő mesterséges tenyésztéséről — egyelőre szó sem lehet. Az anyarák testéről leválasztott tojás feltétlenül elpusztul. Ha úgy mint a pontytenyésztésnél, a fejlődési és szaporodási lehetőséget megteremtjük, ily formában lehet beszélni a rák tenyésztéséről is. Már a 70-es évek óta kísérleteztek, míg Nancy mellett Drouin de Bouvillennek 1908-ban sikerült egy 20 m hosszú, 1,75 m széles, 4 részre osztott betonmedencében tenyészteni a rákot. Sikere nem volt kielégítő, mert nagy veszteségei voltak s bárha egy- és kétnyaras egyedeket kitenyésztett, további eredményeiről — valószínűleg a sikertelenség miatt — nem lehetett tudomást szerezni.

Németországban Püchner szintén folytatott tenyésztési kísérleteket, s kis tavakban — búvóhelyül alagcsöveket alkalmazva próbálta a tenyésztést. Az ivadékot a tenyészállatoktól külön tette, s erősen etetett úgy növényi, mint állati takarmánnyal. Maga Püchner külön kis munkát is írt tenyésztési eljárásáról, azonban adatait és módszerét kellő fentartással és óvatossággal kell fogadni.

Brüssow kísérletei azt igazolták, hogy a tojásbordó nőstényeket medencében nem igen lehet tartani, hanem lehetőleg patakszakaszokat kell kiszemelni és elkeríteni, s így a — vadhalászat mintájára — szabadon természetes viszonyok között kell a rákot tenyészteni. A nőstényeket tavasszal, a hímeket ősszel helyezzük az elzárt szakaszra, 100 m-re 150 nőstényt és 50 hímét. A lezárt szakaszon egy darab mocsaras részt és 50 kőhányást is létesítsünk, az utóbbit az ivadék búvóhelye céljára. A patakszakaszt ráccsal, vagy kavicsszűrővel zárhatjuk el. Ily módon a rák ellenségeit távoltarthatjuk, a táplálkozást etetéssel pótolhatjuk, s az egész fejlődést szemmel tartva szabályozhatjuk.

Legutóbbi időben tógazdaságokban is kísérleteztek a rákkal, mint melléktermékként, s helyenkint igen jó eredményt értek el. Kétségtelen azonban, hogy a rák tenyésztése a pontyok fejlődésének rovására lehet, s hogy a lehalászás némi nehézséggel jár, végül, hogy az ilyen to lehalászás után hosszabb ideig szárazon nem hagyható. Természetesen kemény — lehetőleg agyagos — talajú tavak jöhetnek elsősorban figyelembe. Különös létesítményt a rák nem igényel, legfellegbb ha alkalmas helyen kőhányást készítünk, amelyben igen szívesen tartózkodik. Lehalászáskor a halakkal a rákok is kiszedhetők, épen ekkor van a pázás és tojásrakás közötti idő. A nőstényeket és a méreten aluli rákokat azonnal vissza kell a tóba helyezni, amelyet e célból újból megtöltünk. Csak ha túl sok van belőlük, akkor helyezzük egy részüket másfelé. Lehalászás után a tavat azonnal újra kell tölteni, hogy a parti kövek alatt és egyéb búvóhelyeken levő rákivadék tönkre ne menjen. Fagyban szedett rákot azonnal vízbe kell helyezni.

A rákok etetése függ a hőmérséklettől és a rák élettani körülményeitől. Melegebb időben téli pihenő és vedlés után, a nőstények a keltés után jobban táplálkoznak; április vége előtt ne etessünk, októberben pedig hagyjuk abba az etetést. Etetni lehet, mint már előbb is említettük, kukoricát és egyéb szemes takarmányt, répát, salátát, tökört, lisztet s minden konyhahulladékot. Az állati táplálékok közül megemlíthetjük: felaprózott hús, hal, tengeri hal is lehet, béka, belseg, vér, vágóhídi hulladék, lóhús, friss állati hulla. Ez utóbbit azonban nem szabad egészben a vízbe dobni, mert rothadásával több kárt okozhat.

A táplálék lehetőleg romlatlan állapotban legyen, romló anyagot főzéssel kell konzerválni. Zárlat alatt csak növényi táplálékot adjunk, s azt is keveset. Fogási idő alatt ne etessünk, hogy a csalira könnyen jöjjön.

A rák tározása. Igen sokszor kell a rákot tenyésztési vagy kereskedelmi célra bizonyos ideig tartani. A legegyszerűbb formája ennek a rákvarsa, melyet vízbe bocsátunk. A tározás ezen módja sok kárral jár, sok megsérült köztük vagy elpusztul. E helyett lécekből 3 m hosszú, 2 m széles, 75 cm magas bárkát lehet összeállítani; a lécek 5 cm szélesek és egymástól 1,5 cm távolságra vannak. A bárka feneké is lécből van, hogy a szemét és piszok kihullhasson belőle. Álló vízben gondoskodni kell a tartó alatti víz felfrissüléséről, nehogy a tartó alatt rothadó anyagok a tartó vizét megromtsák. A tartót úgy kell a vízbe helyezni, hogy a tartóban levő víz 15 cm-t

meg ne haladja, nehogy a rákok tulmagasan egymás hátára másszanak. A tartó oldalfalait gyalult deszkából készítjük, s általában a tartót sokszor tisztítjuk, szappannal, kefével, s akár konyhasóval, akár mésszel többször fertőtlenítjük. Vibefüggeszthető bárkákat a víz felszínén tartunk, s az átfolyó víz a keskeny oldalon folyjon be, s a bárka egész hosszán folyjon végig. A bárka fedele jól zárjon, hogy a világosság ne jusson bele. A levegő számára hagyhatunk nyílásokat, de ezek oly kicsinyek legyenek, hogy a rákok a kibujást meg se kísérsék, mert különben igen fárasztják magukat. A tartón vízvezeték vizét is folyathatjuk végig, sőt ez csaknem jobb mint a folyóvíz, mert szerves anyagtól mentes. A vezetői víz oxigénhiánya a rákoknak nem árt. Minél frissebb a víz, annál jobb. Kis mennyiségű rákot, tiszta bárkában gondos hőmérsékki egyenlítés mellett vízcepegetéssel hónapokig eltarthatunk, de 14 naponként etetni kell.

(Folyt. köv.)

Válasz egy hírlapi közleményre.

— „Hogyan dolgozik a tihanyi Biológiai Intézet.“ —

Ilyen alcím alatt egyik reggeli lap (N. U.) április 15-i számában háromhasábos, eleven tollal írt riport jelent meg, amely alkamas arra, hogy az olvasóközönség széles rétegeiben hamis képet nyújtson a Balatonon 28 éve folytatott tervszerű és — amint a halfogási statisztika mutatja — sikeres haltenyésztési tevékenységről és aláássa egy külföldön is nagyrabecsült „magyar ritkaság“-nak, halkivitelünk egyik nevezetes és értékes árucikkének, a *balatoni fogas*-nak híre-nevét.

Olyan felületességet és tájékozatlanságot eláruló fogalmazásban közli az újságcikk valósággal vicclapba illő csodabogarait, hogy vele szemben kötelességünk lesz a Balaton halászatának, halgazdaságának és ártatlanul meghurcolt legnemesebb halának: a fogasnak reputációját megvédelmezni.

„Süllőikrát keltetünk, — magyarázta, az újságíró szerint, Hankó Béla. A Haltenyésztő R. T. megkért bennünket, hogy állapítsuk meg, miért pusztul el a fiatal süllő 80 %-a. Azt hiszem a somogyi part homokja miatt. Most azonban pontosan megállapítjuk.“

A Haltenyésztő R. T. tudvalevőleg már több mint esztendeje beolvadt a Magyar Tógazdaságokba. A Balatonon a halászatot a Balaton Halászati R. T. folytatja, amely tudunkkal nem kérte fel a tihanyi biológiai állomást semmire, csupán Hankó úr kérésére rendelkezésére bocsátott néhány ezer süllőikrát, hogy legyen anyaga a tanulmányozásra és legyen mit bemutatni a közönségnek és a magas kormány képviselőinek.

Hogy a fiatal süllő hány százaléka pusztul el és milyen okokból, ezt a kérdést nem tudjuk, hogy *ki tette fel Hankó urnak* (?), s még kevésbé tudjuk meg elképzelni is azt, *hogyan sikerült neki a 80 %-os számarányt megállapítani*. (?)

Nem szólnunk arról a ritkított betűvel szedett szenzációról, hogy egy kis beteg keszeget minden nap félórán át olyan erős hipermagán-oldatban fürdet Hankó úr, „amilyent az ember 5 percig sem bírna ki“, (?) — hanem rátérünk arra, hogy mit nyilatkoztatott ki Hankó úr — az újságíró szerint — a *balatoni fogas* hírnevéről, csonka hazánknak ezen külföldön is nagyra tartott specialitásáról, a magyar őstermelésnek erről az eléggé nem propagálható exportcikkéről.

„Megtudtuk azt is, hogy balatoni fogas renomméja meglehetősen ingatag alapokon áll. A legegyszerűbb szakácsügyességgel akármelyik folyami fogasból balatoni süllőt

lehet csinálni. A folyókban, vagy más tavakban élő halaknak ugyanis mocsárizúk van. Ez abból származik, hogy az iszap ráakodik a hal kopolyájára. Ha a kopolyáról gondosan lemossák az iszapot és tiszta vízben jól kifürdetik a halat, akkor pontosan ugyanaz az ize, mint a balatoni halé, amelynek a kopolyája tiszta és nem tapad rá iszap.“

Ehhez azután igazán nem kell kommentár. Ez világos és érthető magyarázat azok számára, akiknek fogalmuk sincs arról, amit már *Herman Ottó* elmondott a balatoni fogasról. Ámde azért mégis megkérdezzük ezuton Hankó Béla doktor urat, hogy fentebbi kérdéseinkre kért válasza kapcsán sziveskedjék majd nyilatkozni arra is: *azonosítja-e magát ezzel, az újságíró szerint szintén tőle származó kijelentéssel? Ha pedig nem azonosítja magát vele, akkor voltaképpen miket mondott hát az újságírónak?*

Dr. Lukács Károly,

a Balaton Halászati R. T. ügyvezető igazgatója.

Németországi halászati hírek.

Fischer Frigyes kedves barátunk figyelmeztetett a Berlinben május első hetében megnyílt „Die Ernährung“ című nagyszabású kiállításra, melynek keretében a birodalmi élelmezési minisztérium és a német tó- és tengerhalászati egyesületek rendezésében *halászati kiállítás* is helyet foglal. Méreteiben nem valami gazdag, de igen módszeresen és szemléletesen megrendezett bemutatója ez a német tengeri-, belvizi- és halastavi haltermelésnek és értékesítésnek, egyben hangosan és messzeszóló propaganda a halfogyasztás érdekében.

Németországban ugyanis a halászat válságos helyzetben van, egyrészt a lengyel piac elzárkózása, az erős halbehozatal, a súlyos közterhek, egyre emelkedő üzemanyagárak és munkabérek, másrészt a német fogyasztóközönségnek a gazdasági viszonyok megváltozásával összefüggő táplálkozási „igényeltolódása“ folytán, s így a német termelőnek és kereskedőnek minden kínálkozó lehetőséget fel kell használnia arra, hogy a halfogyasztásnak propagandát csináljon.

Az egész táplálkozási kiállítás egy nagy propaganda a német hazai termékek mellett; a német *burgonya*, *rozskenyér*, a német *főzelék* és *gyümölcs*, a német *hal vitamintartalma* van elsősorban, a legbeszédesebben és legszívesebben közszemlére bocsátva.

Mindjárt az elején magára vonja a figyelmet egy humorosan ható összehasonlító grafikon a német és angol halfogyasztásról. Az angol 50 kiló hús mellett 25 kiló halat fogyaszt, a német 51.5 kiló hús mellett csak 8.5 kiló halat. Az angol sokkal többre becsüli az antirachitikus vitaminban gazdag haleledelt, mint a német, innen van, hogy az u. n. *angol-kór* Angliában sokkal kevésbé pusztít, mint Németországban. A hal erősítő, izomfejlesztő hatásának dokumentálására a kiállítás bejáratánál egy acélizmú sportember plasztikus alakja (talán a stettini világbajnok, Pelzer?) fogadja a belépőt, feje fölött egy nagy lazacot tartva.

Az a hely, hol a közönség a halgazdaság produktumaival szorosabb érintkezésbe jut, a *halcsarnok*, elsősorban van hivatva az előbbivel a halat megkedveltetni, ezért a kiállítás egy sikerült *menta-halkereskedést* mutat be, amely a mai kornak az egészségügy, gépi technika és hűtőeljárás terén legújabb vívmányait tárja elénk igazán étvágygerjesztő mintákban.

Hogy bemutassa a laikusnak, milyen fáradtsággal, milyen főkebefektetés árán zsákmányolják a mintahalcsarnokban bemutatott halakat, a kiállítás szép hajó- és szerszám-moделlekkel, valamint feltűnően világos táblázatokkal nyújt képet a tengeri, tengerparti és belvízi halászat eszközeiről. Az egyes rekeszek a következő sorrendben ábrázolják a német haltermelést: 1. *nagy mélytengeri halászat* (grosse Hochseefischerei), melynek kikötői Wesermünde, Cuxhaven, Altona, Bremenhaven, Hamburg, Emden és amelyek nagy gőzösökkel (12—13 emberrel) dolgoznak, 2. *kis mélytengeri halászat*, az Északi- és Keleti-tenger partjairól, amely 3 emberrel kiszolgált, csak kis részben motorikus erővel hajtott Kutterekkel és Ewer-ekkel dolgozik, de mindkettő a *Grundschleppnetz*-nek, fenékhúzóhálóznak nevezett egyszerű, kétszárnyú hálóval, — 3. *nagy heringhalászat*, amely 135 járművet (főleg gőzöst) foglalkoztat és a „fleet“ nevű óriási állóhálóval dolgozik, több kilométerre terjedőleg, 15 m mély hálófüggönyökkel, melyek fenn úszókkal, lenn ólommal ellátva maradnak meg állóhelyzetükben. A hálóba akadt heringtömegeket mindjárt a fedélzeten sózzák és hordózzák. A 4. osztály a *parti halászat*, mely 2000 járművet foglalkoztat az Északi- és 10.000-et a Keleti-tenger partján. Ennek igen sok kisebb-nagyobb szerszáma van a kiállításban modellekben bemutatva.

Bemutatásra kerülnek életnagyságban a különböző halak, valamint azoknak *ipari* feldolgozási módjai, a konzerv- és hallisztgyártás, szárazhal-készítés stb.

A tengeri halászművelődés értékesítése, az *aukciók* kilométer hosszú helyiségei, és sokszor izgalmas processzusa is jól elképzelhető a képek és modellek alapján.

A *belvízi* halászat szerszámjai, főleg az újabb időben a nyári halászatnál mindjobban elterjedő varsafélék modelljei, a *tógazdaság* eszközei, a talajjavítás módszerei, a tenyésztésanyagokra vonatkozó ábrázolások, a legmodernebb szállítóeszközök, speciál-kocsik modelljei is megállítják az érdeklődőt, noha e tekintetben a kiállítás kissé szegényesnek mondható.

Érdekesekek az angolna fejlődéstörténete „az Atlanti Óceántól a pékelt angolnáig“, valamint a friedrichshafeni intézet tudós igazgatójának, *Wundsch*-nak tudományos preparatum-sorozatai, főleg a halhús létrejövésének fázisai a vizek anyagcseréjében; tanulságos ábrázolások és grafikonok kerültek ki a Deutscher Fischerei-Verein agilis főtitkárának, dr. *Röhlernek*, valamint asszisztensének, dr. *Muchának*, végül a Deutscher Seefischerei-Verein kiváló szakelőadójának, dr. *Erich Fischer*-nek dolgozóasztaláról is, akiknek egyébként külön-külön is hálás köszönettel tartozom a szíves kalauzolásért és a nyújtott kimerítő felvilágosításokért.

A kiállítás augusztus 12-ig lesz nyitva és minden magyar tógazdának, sőt minden mezőgazdának is, akit útja Berlin felé visz, figyelmébe ajánlható.

Dr. L. K.

Apróságok halgazdasági tapasztalataim köréből.

Irta: Bacsák Béla.

1. „Okos“ pontyok.

Hogy ezen — az intelligencia nem valami magas fokán álló — állatoknak is megvan az életfenntartásukhoz szükséges és a megszokás által fejlesztett észbeli

tehetségük, bizonyítja a következő eset, melynek kb. 20 év előtt tanuja voltam.

Németújvári szolgálatom alatt szokásba hoztam, hogy a környékbeli gazdáknál nyáron hóguta, felfúvódás, kolika stb. következtében elhullott tehének, ökrök és lovak húsát — az állatorvos írásbeli engedélye alapján, — a halak etetése céljából megvettem. Ezzel a károsult gazdák egyrészt megszabadultak a hulla elföldelésére szolgáló nagy gödör megásásától, másrészt, a bőr árán kívül a hús kilójáért kapott 20 filléres ár is kisebbitette károsodásukat.

Egyik reggel embereim éppen az aznapi takarmány előkészítésével foglalkoztak a tó partján, mikor odajött egy környékbeli kigazda, szekerén egy éjjel elhullott tehén húsával. A meleg időjárásra való tekintettel embereim azonnal tüzet raktak a nagy üst alá és a nagyjából összedarabolt húst mind belerakták. Dél előtt 10 óra tájban a vékonyabb darabok már annyira megfőttek, hogy a csontokat ki lehetett húzni belőlük: ezekből jókora adagot azonnal keresztülhajtottak a hús darálón, s belekeverték az aznapi takarmány közé. Időközben a 18 kat. holdas tónak majdnem egész népessége: 7.000 drb. másodnyaras (30 dekás) és kb. 50.000 drb. kéthónapos pontyivadék, a csónakkikötő közelében gyülekezett, ott sürgött-forgott, éppen csak az hiányzott, hogy hangos kiabálással követeljék az elmaradt takarmány kiosztását. Erre én egy üres csónakba ülve, lassan a legközelebbi etetőhely felé eveztem, mire az egész gyülekezet utánam úszott és húségesen fel-felugrálva követték a csónakot akkor is, midőn a kikötőhelyhez visszatértem.

Közben embereim elkészültek a takarmány összekeverésével és kádbarakásával, s a jelentékenyen megnagyobbodott eleségadaggal megindultak az első etetőhely felé. A túlterhelt csónak széle alig egy-két ujjnyira állt ki a vízből, így nem volt csoda, hogy mikor hozzáütődött az etetőhelyen álló jelzőkarókhoz, megbillent, s hamarosan elsüllyedt. Embereim a derékig érő vízben kiláboltak a partra, s azon tanakodtak, hogyan emeljék ki az elsüllyedt csónakot és benne a tetézve megrakott kádat a vízből. Egyiküket azonnal elküldtem a félóránnyira fekvő erdőbe, hogy az ott dolgozó munkások közül 4—5 embert hívjon segítségül. Mire ezek délután egy óra felé a tóhoz érkeztek, az eleséges kád teljesen kiürítve és oldalt dülve úszott a víz színén. Hogy milyen tülekedés, sürgés-forgás lehetett a kád körül, azt el lehet képzelni; elég az hozzá, hogy a halak két óra lefolyása alatt nemcsak elfogyasztották az összes takarmányt, hanem jobban kitisztították a kádat, mint ahogyan embereim tették ezt máskor, a takarmány kiosztása után.

2. Varjúk a tógazdaságban.

Bizonyára sokak előtt különösnek tűnik fel a fenti cím, mert ugyan miféle vonatkozás állhat fenn a varjúk és a tógazdaság között? Pedig, amint az alább elmondandó két eset mutatja, előfordulhat ilyen eset is.

I. Egy alkalommal egyik nagy kiterjedésű és egyharmadában sással sűrűn benőtt tóba kénytelen voltam gyenge pontyivadékot kihelyezni, melyeket az elmúlt télen zsiliptörés folytán a teletetők vízellátásában előállt néhány napi kényszerű szünet is nagyon megviselt. A májusi meleg napok beálltával gyakran körüljártam a tavat, csónakon is jártam benne, de egypár darab elhullott pontyivadéknál többet a nyílt vízen egyszer sem találtam. Időközben azonban feltűnő volt, hogy a

sással sűrűn benőtt terület fölött, — melyen csónakkal csak helyenkint lehetett nagy nehezen áthatolni, — egyiket tucat fekete és szürke varjú röpköd, közben le-leszállnak a sás közé, s ha újra fel is repültek, nem távoztak el a tó területéről. Erre néhány embert mezítlábosan beküldtem a sás közé, magam is átvergődtem rajta csónakon s ekkor szomorúan meg kellett állapítanom, hogy az elhullás nagymérvű. Néhány nap múlva a töltések szélén is megjelentek az elbágyadt pontyok, melyeket a parton álldogáló varjúk könnyűszerrel kifogtak és elfogyasztottak a töltésen, hátrahagyván névjegyüket.

Ettől kezdve állandóan meghagytam az őrző személyzetnek, hogy különösen a reggeli és délelőtti órákban gondosan figyeljenek arra, nem röpködnek-e a tavak sásos részei fölött a varjúk? Igenlő esetben azonnal jelentsek nekem, és alaposan járják be az illető területeket. Így egyik tóban, melybe az ivótóban levott anyapontyok is behelyeztetek, egyik halászom egy sással majdnem teljesen körülfűrt tisztáson egy 8 kilós anyapontyot félig elfogyasztott hulláját találta meg a varjúk megfigyelése alapján.

Más alkalommal egy távol fekvő és csak egyharmad részben megtöltött tavat jó minőségű pontyivadékkal népesítettünk be. A tó őrzője túlbuzgóságából, hogy „az ő tava mielőbb tele legyen“, a hegyek között hirtelen beállott hóolvadás vizét a leeresztő zsilip teljes kinyitása mellett engedte be a tóba, úgy, hogy az rövidesen megtelt. Néhány nap múlva ismét a beeresztő zsilip közelében elterülő sásos terület fölött röpködő varjúk röpködése figyelmeztetett bennünket a hólé okozta, kisebb mérvű halpusztulásra, mikor a síkvízen még egyáltalában nem találtunk elhullott pontyokat.

II. Kezdő tógazda koromban egy 76 kat. holdas tó építésével alaposan megkéstünk; a tavaszi hóolvadás vizét az építkezés miatt nem használhattuk fel a tó megtöltésére, ezután pedig több heti csapadékmentes idő következett, amikor a tavak alatti malom bérlőjétől a vizet még literszámra sem tudtuk volna megváltani, így azután, midőn az idegen tógazdaságból vett félkilós kétnyaras pontyokat át kellett vennünk, a tónak magasabban fekvő egyharmad részét alig 10—15 cm mély víz borította. A kétnyarasok megérkezése és azonnali kihelyezése utáni napokon örömmel láttuk, hogy az éhes sereg hogyan dúskál a sekély — meleg — vízben bőven termő természetes táplálékban. Egyik napon azután észrevettük, hogy 15—16 drb. varjú a sekély vízből kiálló vakondtúrásokon és zombékokon állva, sűrűn vagdossa csőrét a vízbe. Halászom erre mezítláb bement a sekély vízbe és félóra múlva 8 drb. részben kimult, részben még élő pontyot hozott ki a partra. A halaknak mind a két szeme ki volt vágva, a kimultak koponyája be volt törve, és annak tartalma részben elfogyasztva. Erre a halász puskával újra bement a vízbe, s egy bokor védelme alatt sikerült is neki egyet a feketeruhás rablók közül megközelíteni és lelőni. Többet azonban egész napon át sem sikerült elejteni, ámbár időközben egy másik puskás ember is bement a vízbe, mert a szemfüles madarak pontosan tudták, hogy mikor kell — lőtávolon kívül — elrepülniök, hogy a sörétek kárt ne tegyenek bennük. Így a két ember folytonos járkálásával csak azt értük el, hogy aznap a varjúk több pontyot nem tudtak agyonverni.

Estefelé azután megfigyeltük, hogy a varjúk a tó körüli dombon mely fákra telepednek le éjjeli szállásra. A sötétség beálltával, midőn a varjúk már elaludtak, sikerült is vagy öt darabot a fákról lepuffantani. Ezeket még az éj folyamán felkötöttük 1—1 méter hosszú

zsinetekkel, egyik lábuknál fogva, 4—5 méter hosszú póznákra, melyeket a sekély víz területén egyenletesen elosztva, ferde szög alatt beszúrtunk a tó fenekébe.

Másnap hajnalban kíváncsian vártuk, hogyan fognak viselkedni a varjúk, ha a póznákon függő társaikat meglátják. Virradatkor meg is jelentek a tó fölött, de amikor a gyenge szélben kitárt szárnyakkal ide-oda himbálódzó társaikat meglátták, nem mertek a zombékokra leszállani, hanem egy darabig panaszos károgás közben a víz fölött repkedvén, nemsokára elvonultak, és három hét alatt, míg a szárazság tartott, nem is próbálkoztak újólá a halfogással, hanem megelégedtek a nehezebben megkaparintható fogoly- és fácáncsibékkel, és apró nyúlfiakkal.

Teletetők veszedelme télen.

Az elmúlt télen hazánk több vidékén dühöngött nagymérvű hófúvások óriási károkat okozhattak volna, a teletetőkben elraktározott halállományban a táplálócsatornának hóval való betömődése által, ha a tógazdaságok vezetői résen nem lettek volna. Így egyik dunántúli kisebb tógazdaságban 40 embernek három napi kemény munkájába került, míg a táplálócsatornában összetorlódott és részben összefagyott rengeteg hőtömeget kitudták tisztítani, és a teletetőknek vízzel való ellátása újból megindulhatott. Hogy ez milyen nehéz dolog, csak az tudja igazán megítélni, aki maga is megpróbálta. Sokszor még dupla fizetésért sem hajlandók a munkások munkába állni, és egészségüket a dermesztő hideg szélben kockáztatni, miután nincs megfelelő meleg ruházatuk. Tógazda társaim közül bizonyára még sokan emlékeznek arra a hófúvás okozta katasztrófális halpusztulásra, mely az 1913. évben néhai Tóth Kálmán péceli tógazdaságában az egész halkészletet, — mintegy 250 q szép pontyivadékokat — megsemmisítette, pedig napokon át szivattyúzással igyekeztek az elhasznált oxigént a vízben pótolni.

A hóval való betömődés leginkább a tápláló csatorna kelet-nyugoti, vagy KÉK-NyDny-i irányban fekvő szakaszain szokott előfordulni. Az ellene való védekezés legegyszerűbb módja az, hogy már a csatorna építésekor a kiásott földet annak északi oldalára rakatjuk és azt a csatorna irányával párhuzamos sorokban fűzfadugványokkal beültetjük. A már kész csatornánál utólag is áthordatjuk a földet a déli oldalról az északira. A fűzfadugványok ilyen felhordott, mintegy mélyen rigolozott talajban gyorsan fejlődnek, és, ha a sorok közeit évenként egyszer, — tavasszal vagy ősszel — megkapáltatjuk, úgy évek hosszú sorára biztosítottuk a csatorna illető szakaszát a hófúvás veszélye ellen. A fűzfajták közül nem annyira az ágmentes, finomabb fajtákat alkalmazzuk, mint inkább az ágasodásra alkalmas, közönségesebb fajokat.

Ahol a helyi viszonyok, vagy a talaj szikes volta miatt ezt a módot nem alkalmazhatjuk, védekezünk úgy, mint ahogyan a vasutaknál védik a hófúvás veszélyének kitett vonalrészeket: szilárdan elhelyezett, elég magas sövényfonással.

Ahol végül ezen módszerek egyike sem alkalmazható, (például ott, ahol a csatorna közvetlenül a szomszédos, idegenterület határán vonul el) nem marad egyéb hátra, mint a kérdéses szakaszt befödni. Ez mindenestre a legköltségesebb módszer, azért csak végső szük-

ségben alkalmazzuk. Erre a célra a csatorna hosszirányára merőlegesen, a rendes vízszin fölött 30—40 cm magasságban, 12—14 cm vastag tölgy- vagy akácderonkokat fektetünk le, egymástól 40—60 cm-nyire. Ezekre, a csatorna hosszirányában, sűrűn egymás mellé, 5—8 cm vastag rudakat fektetünk, s ezek fölé jön 10—12 cm vastag sás- vagy nádréteg. Miután ezen fedélnek a ráakadó hőtömeg tekintélyes súlyát kell tartani, legalább 3 évenként alaposan át kell vizsgálni, s az elkorhadt dorongokat és rudakat újjakkal kicserélni: mert, ha hófuvásokról, a nagy súly alatt beszakadna, jobban elzárná a csatornát, mint maga a hófuvás, s rendbehozatala még több munkába kerülne.

Miután Répássy Miklós „Édesvízi halászat és halgazdaság” című kitűnő könyvének mind a két kiadása teljesen eltűnt a könyvpiacról, nem tartom feleslegesnek, hogy tógazdatársaimat a teletetők lecsapolózsilipjeinek megfelelő átalakítására felhívjam.

A közelmúlt évek enyhe telei után ugyanis valószínű, hogy a jövőben hosszú ideig tartó, kemény teleket kapunk, amikor a „Halászat” f. é. februári számában Maucha Rezső dr. által részletesen leírt oxigénhiány a teletetőkben nagy halpusztulást okozhat. Az átalakítás kevés munkával keresztülvihető olyanformán, hogy a teletetők lecsapoló zsilipjének a víz felőli oldalát jól záró deszkázattal teljesen befödjük, és csak alul, a fenéktől kezdődően hagyunk egy 30—35 cm magas részt szabadon, melyre a merőleges pálcavasakból álló rostélyt szilárdan hozzáerősítjük. Sodronyfonat erre a célra nem alkalmas, mert annak tisztogatása a megtöltött teletetőkben, — 150—180 cm vízmélység mellett — szinte lehetetlen. A zsilipfej belsejében, a záródeszkákat tartó rovatokat helyezzük hátrább, a zsilipfej közepéig; az apró csomópivadék elhelyezésére szolgáló teletetőkben pedig a záródeszkák fölé tegyünk még sűrű sodronyfonatot. Ilyen berendezés mellett még az 1913/14. évihez hasonló télen sem lesz bajunk az oxigénhiány miatt, pedig akkor 9—10 hétig voltak a teletetők befagyva.

Bacsák Béla.

TÁRSULATOK—EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászatügyi Egyesület választmánya f. évi május hó 18-án ülést tartott, melyen jelen voltak: báró Inkey Pál elnöke alatt Corchus Zoltán, Dietzl Lajos, Hirsch Géza, dr. Kovács Vilmos, Paluzsa László, Kuttner Kálmán, Purgly Pál, Répássy Miklós, Szalkay Zoltán, ifj. Zimmer Ferenc választmányi tagok és Fischer Frigyes ügyvezető titkár.

Távolléttüket kimentették: báró Szurmayer Sándor, dr. Lukács Károly, dr. Isgum Ádám és Zimmer Ferenc.

Elnök a megjelent választmányi tagokat szívélyesen üdvözlö, az ülést megnyitja s mielőtt a napirendre térne át, meleg szavakkal emlékezik meg a magyar halászatot ért gyászról, Hirsch Adolf egyesületi tag elhunytáról. Behatóan ismerteti Hirsch Adolf pályafutását, s a magyar halászat uttörő munkásai között szorgalommal, példátlan kitartással, szeretettel és nagy hozzáértéssel elfoglalt kiváló helyzetét, s bár ha az utóbbi időkben pátriarka kora miatt személyes részt már nem vett az egyesület életében, működésének nyomát, eredményét mindenütt föl lehet találni a magyar halászat történetében és egyesületünk életében. Javasolja, hogy a választmány kegyeletének kifejezéseül a megboldogult érdemeit az ülés jegyzőkönyvében örökítse meg.

A választmány az egész megemlékezést kegyeletének jeléül állva hallgatta végig s az elnök indítványát elfogadva néhai Hirsch Adolf emlékének jegyzőkönyvi megörökítését elhatározta.

Ezekután elnök felkérte az ügyvezető titkárt a napirend ismertetésére.

1. *Titkár* felolvassa Mayer János, m. kir. földművelésügyi miniszter és dr. Barcza Ernő, miniszteri tanácsos levelét, amelyet kitüntetésük alkalmából az egyesület részéről kifejezett jókívánásokért mint köszönetet küldöttek.

Tudomásul szolgál.

2. *Titkár* felolvassa a m. kir. Földművelésügyi Miniszter Úrnak az egyesülethez intézett 11.914/1928. számú leiratát, melyben értesíti az egyesületet, hogy a földművelésügyi minisztériumban a kereskedelmi szerződések anyagának előkészítése céljából Külforgalmi Bizottságot létesített s egyben felkéri az egyesületet, hogy ezen bizottság ülésein képviseltetésről gondoskodjék.

Tudomásul szolgál azzal, hogy az egyesület a bizottság ülésein esetről-esetre megállapítandó tagok kiküldetésével fog részt venni.

3. Tagul jelentkeztek: Breuer György bányamérnök Sopron, Breier Armin halkereskedő Sopron.

A választmány a közgyűlés utólagos jóváhagyásának fenn-tartása reményében jelentkezőket tagul felveszi.

4. *Titkár* jelenti, hogy az ez év április havában megtartott közgyűlés határozatából kifolyólag a választmánynak két dologgal kell foglalkoznia és pedig az egyik Enkelhardt Károly százados indítványa a kisebb patakok halásztása tárgyában, a másik dr. Dobránszky Béla indítványa a vámkérdés ügyében a kormányhoz benyújtandó felírat.

Az első indítvány, nevezetesen Magyarország kisebb vízfolyásainak halásztati társulattá való alakítása ügyében a választmány megállapítja, hogy ez a kérdés elsősorban a sporthorgászokat érinti. Figyelemmel arra, hogy a törvény megadja a módot arra, hogy a kisebb vizek halásztati jogtulajdonosai is társulattá alakulhassanak, elsősorban azoknak kellene ezt kezdeményezni, akiknek ezen vizek halásztata érdekében áll. Ha be tudják azt bizonyítani, hogy egy-egy ilyen mellék vízfolyás halásztata közgazdasági értékét jelent, semmi akadály nem lenne annak, hogy azon a vízen halásztati társulat alakíttassék.

A vámkérdés ügyében készítenendő felíratra nézve a választmány azt határozza, hogy az egyesület esetről-esetre állást foglal a halásztatot érdeklő kérdésekben s amikor arra szükség van, esetről-esetre ugys kéri a kormány támogatását, amiért is ilyen általános felírat benyújtását nem tartja szükségesnek.

Répássy Miklós bekapcsolódva ezen pont tárgyalásába előadja, hogy az egyesület támogatását kéri a lengyel hatóságok részéről utóbbi időben tapasztalt túlkapasokkal szemben. A lengyel vámhatóságok a kereskedelmi szerződés feltételeit megsértve Lengyelország felé irányuló halkivitelünket csaknem teljesen lehetetlenné teszik azáltal, hogy a vámtételeket önkényes módokon 3—4-szeresére emelik. Bejelenti, hogy az ügy orvoslását az elsősorban érdekelt Magyar Tógazdaságok R. T. a Földművelésügyi Miniszter Úrtól már kérelmezte ugyan, minthogy azonban halkivitelünk akadálytalan lebonyolítása az egész magyar halásztat érdekét képviseli, célszerű lenne, ha a részvénytársaság ezen kérelmét az egyesület támogatásában részesítené.

A választmány többek hozzászólása után, alapos megbeszélés alapján elhatározza, hogy a m. kir. Földművelésügyi Miniszter Úrhoz felíratot intéz és kéri, hogy a lengyel vámhatóságok túlkapasainak meggátolására erélyes eszközöket alkalmazzni sziveskedjék.

F.

A soroksári Dunaági Halásztati Társulat f. évi május hó 14-én Budapesten a Kikötő Kormánybiztosság hivatalos helyiségében Maurer Gyula helyettes államtitkár elnöke alatt ülést tartott. A közgyűlés az elmúlt év kiadását és jövedelmét 14.178/36 P-ben, a társulat évi kiadását 347 P 93 f-ben állapította meg. A jövő évi költségvetés várható bevétele ugyanannyi mint az előző évben, az igazgatás kiadása pedig 362 P-ben nyert megállapítást.

A közgyűlés figyelemmel a soroksári Dunaági szabályozási munkálatainak keretén belül még ez év és jövő év folyamán végzendő robbantási munkálatokra, úgy szintén a ráckevei ideiglenes gát eltávolítására az eddigi bérleteket 1929. évi december hó végéig meghosszabbította. Ezzel kapcsolatban kötelezte bérletket arra, hogy óvadékukat úgy egészítsék ki, hogy az az egy-negyedévi bér összegét tegye ki.

A közgyűlés a 9500/1926. számú rendelet értelmében üzemtervét felülvizsgálta s annak módosítása ügyében egyhangú határozatot hozott.

F.

A Balaton Halásztati Társulat f. évi május hó 19-én Siófokon rendkívüli közgyűlést tartott báró Inkey Pál elnöke alatt.

A Magyar Tógazdaságok R. T. abbeli kérelmét, hogy a haszonbérleti szerződés 14. §-ban előírt évi 100 q ivadék kihelyezése teljesítése alól felmentessék, a közgyűlés nem fogadta el.

A rendes közbirtokosság a Balatonon legutóbbi időben végzett felmérések alapján azt kérte, hogy bérleti jövedeme az új felmérés szerint mintegy háromszor akkora terület alapján visszamenőleg állapíttassék meg. A közgyűlés elhatározta, hogy jövőre a hitelen megállapított területet a bérjövödelem szétosztásánál figyelembe veszi, ellenben visszamenőleg a kérelmet nem teljesítheti.

F.

HALÁSZHÁLÓ

puha inslég és kötél, hálófonal,
parafa-alattság, rebzsinór,
minden mennyiségben kapható

ÁDÁM MIKSA RÉSZV.-TÁRSASÁGNÁL BUDAPEST

Főüzlet:

IV., Ferenc József-rakpart 6-7.

A Ferenc József-híd és Erzsébet-híd között.

Telefon: József 361-48.

Fiókuzet:

VII., Thököly-út 16.

A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt.

Telefon: József 361-17.

BARTA LIPÓTNÉ

halkereskedő

BUDAPEST, IX.,

Központi vásárcsarnok

TELEFON:

Üzlet: J. 356-06.

Iroda: J. 335-23.

MAGYAR TÓGAZDASÁGOK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Széchenyi-utca I.

Telefon: T. 122-37.

Több mint 6,000 k. hold terjedelmű saját tógazdaságaiból az alábbi helyeken:

Balatonföldvár, Bia, Bicske, Csoór, Gelej, Hortobágy, Iszka-szentgyörgy, Konyár, Mike, Nagyláng, Órspusztá, Pellérd, Sárd, Sáregres, Sárszentmiklós, Somogy-szentmiklós, Szabadbattyán, Tápiószecső, Tüsképusztá, Varászló és a 4000 katasztrális hold nagyságú **Veneczei-tó** halászatából **szállít tenyésztésre** nemesítőrszű egy- és kétnyaras pontyot, ponty-anyákat, harcsa, fogassüllő ivadékokat és fogassüllő ikrát.

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi rt.-tól nyert értesítés szerint május hó folyamán a nagybani halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvizi élőponty	{ nagy	2.70—2.80 P
	{ közép	2.60—2.70 „
	{ kicsi	2.30—2.60 „
Édesvizi jegeltponty	{ nagy	1.50—2.00 „
	{ közép és kicsi	1.00—1.40 „
Balaton és dunai fogas-süllő	{ I. oszt.	6.40— — „
	{ II. oszt.	5.50— — „
	{ III. oszt.	4.40— — „
	{ IV. oszt.	4.00— — „
Harcsa	{ nagy	3.60—4.00 „
	{ közép	2.80—3.60 „
	{ kicsi	2.00—2.60 „
Csuka	{ nagy	2.60— — „
	{ kicsi	2.40—2.00 „
Márna		1.80—1.40 „
Őn		1.00—1.80 „
Balaton keszeg		0.60—0.80 „
Kárász		— — — „
Compó		2.30 — — „
Kecsege		4.00—6.00 „

Forgalom élénk, irányzat lanyha.

A lap kiadásáért felelős: Dr. Unger Emil.

ZIMMER FERENC

HALKERESKEDELMI

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, IX. ker.,

Közp. vásárcsarnok

Veszünk

és

eladunk

bármily

mennyiségű

élő- és

jegelt

halat.

Közp. Vásárcsarnok:

József 348-94.

Iroda: Vámház-körút 13

József 335-30.

Fiók-üzlet: József-tér 13

Teréz 150-95.

HALBIZOMÁNYI ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

HALNAGYKERESKEDÉS

BUDAPEST

TELEFON nappal: JÓZSEF 413-54.

TELEFON éjjel: JÓZSEF 349-06.

ÁRUSÍTÓ HELY:

IX., KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK

TELEP ÉS IRODA:

IX., CSARNOK-TÉR 5. SZÁM.

KÖZPONTI IRODA:

V., SZÉCHENYI-UTCA 1.

TELEFON: Teréz 122-37.

MEGVESSZÜK tógazdaságok egész haltermését, SZÁLLITUNK a Magyar Tógazdaságok Részvénytársaság kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh és bajor egy- és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más tenyészhalat és megtermékenyített fogassüllőikrát, valamint etetési územre berendezett tógazdaságok részére különféle haltakarmányt